

Avoimen tieteen ja tutkimuksen kansallinen ohjausryhmä

Jäsenet

Paikalla/este	Etunimi	Sukunimi	Nimeävä organisaatio	Oma organisaatio
paikalla	Minna	Abrahamsson-Sipponen	FUN	Oulun yliopisto
paikalla	Janne	Kanner	CSC	CSC
este	Terhi	Kilpi	Tulanet	THL
poistui kohdassa 6	Helena	Laaksonen	Tietoarkisto	Tietoarkisto
paikalla	Leo	Lahti	Tutkijajäsen (Unifi)	Turun yliopisto
paikalla	Hanna	Lahtinen	Arene	Laurea
paikalla	Jyrki	Hakapää	Suomen Akatemia	Suomen Akatemia
este	Minna	Martikainen	Unifi	Vaasan yliopisto
paikalla	Sanna	Marttinen	Tulanet	Tulanet
paikalla	Liisa	Maunuksela	Tulanet	Ruokavirasto
este	Ossi	Naukkarinen	Unifi	Aalto yliopisto
paikalla	Eeva	Nyrövaara	Unifi	Unifi
paikalla	Emilia	Palonen	TSV	Valtiotieteellinen yhdistys
paikalla	Riikka	Paloniemi	Tutkijajäsen (Tulanet)	SYKE
paikalla	Taina	Pihlajaniemi (PJ)	Unifi	Oulun yliopisto
paikalla	Seliina	Päällysaho	Tutkijajäsen (Arene)	Seinäjoen AMK
saapui kohdassa 4	Juhani	Soini	Arene	Turun AMK
este	Arja	Tuuliniemi	Kansalliskirjasto	Kansalliskirjasto

Läsnä

Henriikka Mustajoki (AVOTT), esittelijä
Hanna Lahdenperä (AVOTT), sihteeri
Ilmari Jauhiainen (AVOTT), esittelijä kohdat 3 ja 4
Juuso Marttila (Jyväskylän yliopisto), esittelijä kohta 5
Jukka Heikkilä (Professoriliitto), esittelijä kohta 7
Laura Niemi (Turun yliopisto), esittelijä kohta 7

Asiantuntijaryhmien puheenjohtajat:

Susanna Nykyri (TAU) – aineistojen avoimuus
Mari Riipinen (TY) – toimintakulttuurin avoimuus
Miki Kallio (TSV) – oppimisen avoimuus
Timo Vilén (Kansalliskirjasto) – julkaisemisen avoimuus

MUISTIO 31.5.2022

Zoom, klo 9–11.00

1. Kokouksen avaus ja läsnäolijoiden toteaminen

2. Edellisen kokouksen muistio tiedoksi

Liite: [Muistio 30.3.2022](#)

3. Avoimien oppimis- ja opetuskäytäntöjen osalinjaus

Edellinen versio esiteltiin ohjausryhmän kokouksessa 31.1.2022, jonka jälkeen linjausluonnos oli avoimella kommentoinnilla 7.2.–18.3.2022. Käsiteltävänä on kommenttien perusteella muokattu lopullinen luonnos. Esittelijä: Ilmari Jauhiainen (AVOTT).

Liite: [Osalinjaus suomeksi](#)

Liite: [Osalinjaus englanniksi](#)

Liite: [Esitysdiat](#)

Päätös: *Avoimien oppimis- ja opetuskäytäntöjen osalinjaus* hyväksyttiin, ja ohjausryhmä kiittää työryhmää hyvästä työstä.

4. Suositus avointen oppimateriaalien työkaluista ja käytännöistä

Oppimisen avoimuuden asiantuntijaryhmän alainen Avoimen oppimisen palvelut - työryhmä on saanut valmiiksi suosituksen, joka tukee Oppimateriaalien avoimen saatavuuden osalinjausta. Suosituksen esittelee Ilmari Jauhiainen (AVOTT).

Liite: [Suositus avointen oppimateriaalien työkaluista ja käytännöistä](#)

Liite: [Esitysdiat](#)

Ohjausryhmä kiittää työryhmää hyvästä työstä.

5. Tutkimusaineistojen siirtoa koskevien käytäntöjen yhtenäistäminen kansallisella tasolla

Tutkimusaineistojen siirrettävyys ja yhteentoimivuus organisaatioiden välillä tutkijan liikkuaessa on osoittautunut haasteeksi, koska yhtenäisiä juridisia käytäntöjä ei ole. Keskustelua alustaa Juuso Marttila (JYU).

Liite: [Esityksen diat](#)

Keskusteltiin kysymyksestä, miten ja kenen toimesta ns. juridista yhteentoimivuutta tulisi edistää. Todettiin, että palvelut ovat heterogeenisiä, ja tarvitaan yhtä organisaatiota isompi taho, joka voisi fasilitoida edistämistyötä. Aineistoihin ja omistajuuteen liittyy haastavia työsuuhdekysymyksiä, joten edustusta tarvitaan ammattiliitoista, ja myös lakimiesedustusta pidettiin tärkeänä.

Ehdotettiin, että mm. rekisterinpitäjyydestä keskustellaan jonkin yliopiston tietosuojavastaavan kanssa, ja Juuso Marttila selvittää, miten asiaa on käsitelty Jyväskylän yliopistossa.

Ehdotettiin linjausta, jonka avulla asiaa voisi edistää. Pidettiin kuitenkin tarpeellisena käydä alustavia keskusteluja rehtoritasolla ja vasta sen jälkeen pohtia kenen vastuulla linjaaminen on.

Päätös: Eeva Nyrövaara vie asian Unifin 13.6. kokouksen asialistalle, ja Juuso Marttila toimii esittelijänä. AVOTT-sihteeristö osallistuu kokoukseen, ja osallistumisesta kiinnostuneet ohjausryhmän jäsenet voivat olla yhteydessä Eeva Nyrövaaraan. Keskusteluun palataan elokuun kokouksessa.

6. Tutkimusmenetelmien avoimen saatavuuden osalinjaus

Linjausluonnosta käsiteltiin ohjausryhmän kokouksessa 30.3.2022, jonka jälkeen se avattiin kommentoinnille 12.4.–24.5. Kommentteja esittelee Leo Lahti (TY).

Liite: [Kommentit](#)

Liite: [Esityksen diat](#)

Keskusteltiin kommenteissa esiin nousseesta huolesta avoimuudesta tutkijan vapauden rajoittajana, ja todettiin, että tämä ei ole kynnyskysymys linjauksen etenemisen kannalta. Huoli kuvastaa avoimen tieteen eriävää kypsyystasoa, ja todettiin, että keskustelu on tärkeä, mutta sen käsittely kuuluu muualle. Tekijänoikeuslakiuudistusta pidettiin mahdollisena väylänä selkeyttää kansallista keskustelua.

Keskusteltiin myös tutkimusyhteisön roolista linjaustyössä. Todettiin, että dokumenttia voi pitää tutkimusyhteisön valmistelemana, kun se on läpikäynyt avoimen työryhmäkutsun, avoimen kommentoinnin sekä palautteen käsittelyn ja huomioimisen.

Kysymykseksi nousi infrastruktuurien määritelmä ja asema linjauksessa. Otsikko näyttää viittaavan tutkimusinfrastruktuureihin laajassa merkityksessä, mutta tekstissä puhutaan tutkimuksen avoimuutta tukevista infrastruktuureista.

Päätös: Työryhmä työstää luonnosta palautteen pohjalta ja pohtii erityisesti luonnoksen johdantoa ja sen toimivuutta linjauksessa kokonaisuutena, infrastruktuurien roolia sekä mahdollista kohdennettua asiantuntijakomentointia. Mikäli työryhmä pitää tarpeellisena avata linjaus toiselle kommentoinnille, tätä ehdotetaan elokuun kokouksessa. Työryhmää kiitettiin hyvin edenneestä työstä.

7. Arkkitehtuuriryhmän väliraportti

Ohjausryhmän asettama arkkitehtuuriryhmä aloittanut työnsä CSC:n tukemana. Työryhmän puheenjohtaja Jukka Heikkilä (Professoriliitto) esittelee työryhmän työskentelyä erityisesti liittyen arkkitehtuurin rajaukseen, sidosarkkitehtuureihin, arkkitehtuuriperiaatteisiin, strategiaan, toimijoihin sekä roolirajauksiin.

Liite: [Esityksen diat](#)

Liite: [Arkkitehtuuriryhmän työtila](#)

Keskusteltiin esityksestä ja todettiin, että perusta on hyvässä kunnossa ja että esillä oleva luokittelu on toimiva. Tukea saa linjauksista, joissa käsitellään esitysdiojen s. 9 esiteltyjä kenttiä.

Tavoitteena on elävä, päivitettävä dokumentti. Työryhmän on tarkoitus saada työnsä päätökseen vuoden 2023 loppuun mennessä.

Todettiin, että työryhmä voi edetä alustuksessa esitellyn mallin mukaan.

8. Muita asioita

Ohjausryhmän kokoukset 2022:

- 29.8. klo 9–11.30
- 12.10. klo 9–11.30
- 12.12. klo 9–11.30

Ohjausryhmän työsuunnitelma syksy 2022

Kokous	Aihe	Työvaihe	Päätös
Elokuu	Menetelmien avoimuuden osalinjauksen tilannekatsaus	Keskusteluasia	
	Monografioiden ja kokoomateostan avoimen saatavuuden osalinjauksen hyväksyminen	Päätösasia	x
	Riskianalyysin loppuraportti	Keskusteluasia	
	Seurannan tulokset tiedejatutkimus.fi:ssä	Keskusteluasia	
	Kotimaisten tieteelliset kausijulkaisut - työryhmän loppuraportti	Keskusteluasia	
	Tekijänoikeuslain muutokset ja niiden vaikutukset	Keskusteluasia	
	Tutkimusaineistojen siirtoa koskevien käytäntöjen yhtenäistäminen kansallisella tasolla	Keskusteluasia	
Lokakuu	Ohjausryhmän 2023–2024 kokoonpano	Keskusteluasia	
	Seurannan tulokset	Keskusteluasia	
Joulukuu	Uuden ohjausryhmän vahvistaminen	Päätösasia	